

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint TELEFON 14	Főszerkesztő Zsupanszky Lyubomir Kiss Gyula	Felelős szerkesztő Berkovits Márk Főmunkatársak Bercsényi József	Megjelen vasárnap Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyed évre 2 K
--	---	---	--

Vakáció.

Mint örül, mint ujjong a fiatalság a várva-várt nagy szünidő eljövételének, a mikor lerázhatja magáról az iskola porát és repeső szívvel, vidám kedvvel kipihenheti az esztendő nagy fáradságait.

Mert a vakáció csak a szorgalmas, kötelességtudó ifjúságnak van szánva, azoknak, kik a tanév alatt komolyan fogták fel hivatásukat, lelkiismeretesen tanultak, szeretettel forgatták a tankönyveket, buzgólkodtak, fáradoztak, hogy mentül több és nagyobb ismeretekre tegyenek szert. Tanultak, dolgoztak, hogy haladjanak, jövőjük útját egyengessék és évek múltán a nemes célt elérhessék.

Az iskola falai közül kilépnek az élet iskolájába, hol újlag fel kell venni a harcot, megállani kell a sarat, hogy el ne bukjanak az út közepén. Ismételten kemény tusát, elkeseredett hadjáratot kell folytatniuk, ha élni akarnak önmaguknak, a társadalomnak, a hazának. Mert örök küzdelem, pihenés nélküli háborúskodás az élet, a lét-fentartás, a kötelességteljesítés érdekében.

A szorgalmas tanuló megérdemli tehát az üdülést, hogy azután az új tanévben ujult erővel, felfrissült szellemmel, igaz munkakedvvel fogjon munkájához.

Bezzeg a hanyag, kötelességét mulasztó, lusta fiatalság a szép, a derült, a felvidító vakáció napjaiban látja csak, hogy mily könnyelműséget, minő felületességet tanusított a tanév alatt, a mikor könyvei helyett mindenféle haszontalansággal foglalkozott, ellehaszkodta a tanulásra szánt időt. S ime a visszahatás. Amit tíz hónap alatt nem tett, azt most a pihenésre szánt gyönyörű időben kell megcselekednie: tanulni, hogy egyik-másik tantárgyból az új tanév elején pótló vizsgálatot tehesen.

Mily megmérhetetlen fájdalmat okoznak a szülőknek azok a hanyag, a tanulástól irtózó, a tankönyvektől rettegő tanulók, kik elzárják maguk előtt a haladás, az emelkedés útját. Ismételni kell az osztályt, mert elégtelen klasszifikációt nyertek.

A kötelességét nem ismerő tanuló-ság nincs tisztában azzal, avagy nem akarja megérteni, hogy a szülők mily nagy áldozatok árán iskoláztatják őket,

csak hogy a középszerűségeen felül-emelkedjenek, intelligens, képzett, komoly, munkaszerető embereket faragjanak belőlük. Nem tudják méltányolni a szülők megfizethetetlen gondoskodását, végtelen odaadását, amikor szájuktól megvonják a falatot, nélkülöznek, megfeszített munkával dolgoznak, hogy gyermekeik pályafutása elé akadályok ne gördüljenek; robotolnak, verejtékes homlokkal, testet őröl, ideget sorvasztó dologgal töltenek napot-éjjelt, csak hogy taníthatassák, iskoláztathassák gyermekeiket, hogy ha felserdülnek, megnövekednek, szemrehányás ne érhesse őket, ne legyenek vádolva, hogy ők voltak gyermekeik sorsának kerékkötői.

A szülő soha nem lehet oly hálátlan, mint a gyermek és a gyermek soha sem nyújthat mindazért kárpótlást, a mit a szülő az ő érdekében cselekedett.

A kötelességtudó, pátyájukat szem előtt tartó fiatalok kiváló munkaszeretettel tanulnak részint, hogy szülőknek örömet szerezhessenek, részint, hogy céljukat elérhessék és derék, becsületes, jóra való emberek váljanak belőlük.

A jéghegyek.

— A hajók réme. —

Tavasszal és nyár elején az Atlanti-óceánon mindig nagy veszedelmet okoznak a jéghegyek, amelyek Grönlandnak a tengerbe nyúló glecsereiről vagy a Jeges-tenger nagy jégmezőiről szakadnak el és azután az arammal dél felé vándorolnak. Amelyik hajó ilyen jéghegyel összeütközik, annak sorsa meg van pecsételve, mint ezt a Titanic-nak, a jelenkori legnagyobb és biztonsági eszközökkel legjobban felszerelt hajó esete mutatta, biztonságául annak, hogy a jéghegyekkel szemben 60,000 tonnás uszvárosok se biztosak, sőt sokan azt állítják, hogy ezeknek a hajóknak éppen az óriási nagyságuk válik ilyenkor veszedelmessé, mert nehezen kormányozhatók.

Az Atlanti-óceánon az év első felében mindig nagyszámmal usznak délfelé a jéghegyek és gyakran még a tropikus zónába is bevetődnek. Nagy részük Grönland glecsereiről szakadt el. Ezek a glecserek messze nyulnak bele a tengerbe és tavasszal, amikor a sarkvidéken kezdődik a fél-évig tartó nappal, a glecsereknek a tengerbe tolt részei letörnek és valamelyik áramlattal utjukat veszik délfelé. A jéghegyek, de különösen a jégmezők másik része az Északi Jeges-tengerből indul utnak, ahol a hullámok nagy számmal uszó jégablákat egymás fölé tolják, ami által gyakran óriási több kilométer hosszú uszó jégmezők keletkeznek.

Az uszó jégtömegek óriási nagyságot érnek el. Gyakran észleltek már olyanokat, amelyek tömege száz méter magasságra nyúlt a víz fölé. Mivel a jég csak nagyon

kevésbé könnyebb, mint a víz, az uszó jégtömegek nagyobbik része a víz alatt terül el. A víz és jég fajsúlyának viszonyából kiszámítható, hogy az uszó jégnek csak körülbelül $\frac{1}{10}$ -ed része látszik ki a vízből. Ebből következtetik, hogy pl. száz méter magas jéghegy 6-700 méterre nyulik a víz alá, tehát olyan óriási tömegű, hogy mellette a legnagyobb hajóóriás is törékeny dióhéjjá törpül. Legnagyobb számmal április és május hónapokban tűnnek fel a jéghegyek az Atlanti-óceánon, amikor a hideg Labrador-áram a Baffin-öbölből, a Darvis-csatornából és a grönlandi déli partokról Észak-Amerika keleti partjai mentén délre viszi az Ujfunland körüli vizekbe. A hideg Labrador-áram és a dél felől jövő meleg Golf-áram itt érintkezik egymással, minek következtében gyakran áthatatlan sűrű köd borul a tenger nagy részére és ez még növeli a veszedelmet. Ujfunland keleti szélén különösen sok az uszó jéghegy. Így 1882. május 24-én egy német gőzös 24 óra alatt 351 jéghegyet észlelt.

A hajósok természetesen tudják ezt és az ujfunlandi vizekben nagyon vigyáznak. Ködös időben azonban, különösen éjnek idején alig van más eszközük a közeledő jéghegyek felismerésére, mint a hőmérő gondos megfigyelése. A hideg, amit az uszó jégtömegek kisugároznak, olyan intenzív, hogy a levegő egy jéghegy közeledésénél hirtelen lehül és ezáltal föltétlen biztonságban jelzi a hajósoknak a közelgő veszedelmet. Rémesen bug ilyenkor a hajó veszkürtje. A jéghegy elől nincs más menekvés, mint az utirány gyors megváltoztatása. A ködben azonban ez is veszedelmes. Nappal,

fényes, napos időkben a jéghegyek rendkívül bizarr látványt nyújtanak. Némelyek uszó sziklaszigetekhez hasonlítanak és fehér színben tündöklő falaikról bűbajos fényben verődik vissza a napsugár. Másokon szakadékok és szirtok láthatók, vagy magas hidakat képeznek, amelyekről óriási jégcsapok és jégtűk csüngenek alá.

A nemzetközi tengerhajózási szabályok szerint minden hajónak, amelyik jéghegygel találkozhat, kötelessége azt a kikötő hatóságoknak jelenteni. Ujabbban e jelentéstételek céljaira a drótnélküli táviró szolgál, amely mind nagyobb mérvű alkalmazást nyer. Az egymással találkozó hajók is nemzetközi hajójelek útján közlik egymással a jégviszonyokról tett észleleteiket. Ha a hajók a Marconi készülékkel vannak felszerelve, akkor egyszerre igen nagy körben tudhatják ilyenmű észleleteiket és a hajók pontosan értesülnek arról, hogy hogyan tenyegeti őket a veszedelem. A révhivatalok azonkívül a beérkező hajók jelentései alapján a tengerészeti térképeken rajzzal is feltüntetik a jégviszonyokat és számítás útján hetekre előre meghatározzák a lehetséges jégalakulásokat. — A kifutó hajók ezeket a jégtérképeket magukkal viszik és sokszor igen nagy hasznukat veszik.

Mindezen óvintézkedések dacára azonban sokszor még sem kerülhető el a jéghegyekkel való összeütközés, mint ezt a Titanic esete is bizonyítja és az ilyen összeütközés különösen azért válhat vesztesé a gőzösökre nézve, mert többnyire a jéghegy vizalatti láthatatlan részének mennek neki, amelyik sokkal nagyobb kiterjedésű, mint a víz fölötti látható rész.

Akinek az édes vakáció megadatott, töltsse okosan, célszerűen. Ossa be a napot praktikusán, hogy mindenre teljék idő. Legyen helye a gondtalan, vidám játéknak Isten szabad ege alatt, a szép természetben hadd pezsdüljön ki az üde kedély, a pajzán jókedv, legyen helye testedző, izomerősítő tornázásnak. De fordítassék bizonyos idő, jó, tanulságos, lelket nemesítő, szellemet művelő könyvek olvasására is. Akkor lesz teljes harmonia az ifju lélekben, ha kellőleg beosztva fordítja idejét úgy testének, mint szellemének fejlesztésére. A test és szellem összehangzatos ápolása ép testet és lelket ad.

Ily csapáson haladva a fiatalság derekasan felel meg kötelességének, a fáradalmakat nem érzi, nehézségeket nem ismer, kedvvel forgatja a tankönyveket, gyorsan tanul, éles a fölfogása, gyors a gondolkodása és a célját eléri. Künn az életben meg hasznos, tevékeny tagja lesz a társadalomnak és jó polgára a hazának.

Hirek

Esküvő. Erdész Ernő újverbázi főgimn. tanár e hó 25-én megesküszik Újverbázon Fürst Jelka kisasszonnyal, Fürst Miksa és neje szül. Löbl Vilma leányával.

Dr. Balog Dezső óverbázi közs. orvos, tanulmányi szabadságát — melyet a budapesti egyetemi I. nőgyógyászati klinikán töltött — f. hó 15-én befejezte és orvosi gyakorlatát újra megkezdte.

A kerületi munkapárt gyűlése Újverbázon. Vasárnap d. u. 4 órakor Újverbázon a kerületi munkapárt gyűlést tartott. Dacára a nagy felhőszakadásnak, mely aznap délelőtt a megyében volt, az egész kerületből igen sokan jelentek meg a gyűlésen, mely a városháza udvarán folyt le. A gyűlésen magyarul dr. Récei Ede a kerületi munkapárt elnöke, németül Róth Béla óverbázi ev. lelkész és szerbül Leszkovác Mileta óverbázi gyógyszerész, beszéltek. A gyűlés lelkesedéssel fogadta a szónoki hévvel és meggyőzően előadott nagyszabású beszédeket és elfogadta a határozati javaslatot, amely szerint a kormánynak bizalmat szavaznak. Üdvözlő táviratot küldtek Lukács Lászlónak, gróf Tisza Istvánnak és báró Vojnits István v.b.t.t. orsz. képviselőnek.

Évzáróvizsgák. A kulai rk. népiskolában mult hétfőtől csütörtökig tartattak meg az évzáró vizsgálatok a szülők és iskolaszéki tagok gyenge érdeklődése mellett. A háladási Istenítisztelet 14-én pénteken volt, utána pedig a jutalmak osztattak ki a jobb tanulók között. Az iskolaszék ezen célra 100 Kt szavazott meg. Ezenkívül dr. Ormay Kálmán úrnő 10 Kt adományozott, mely pénzben 10 szegénysorsú jobb tanuló között osztatott ki. A nemes tett önmagát dicséri.

Tanoncok vizsgája. A kulai közs. iparos-tanonciskola II. osztályában csütörtökön este tartott meg a záróvizsga Kersch Mihály rk. plebános, felügy. biz. elnök, a közs. előjáróság és néhány ipartestületi előjáró jelenlétében. A tanoncok igen szép előmenetelről tettek tanúságot, csak az a kár, hogy a mesterek közül igen kevesen érdeklődtek a vizsga s így tanoncaik előmenetele iránt. Pénteken este a csatornán-túli iskolában az előkészítő B. és a III. oszt. tanoncai mutatták be előhaladásukat, csaknem ugyanazon érdeklődők előtt, szintén szép előmenetelt tanusítva. Szombaton este a csatorna inneni előkészítő A. és az I. osztály tanoncai vizsgáltak. Lapzártá lévén, az eredményről nem számolhatunk be.

Ebédli és hálószoba bútor

teljesen új, elköltözés miatt, olcsón eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Megjutalmazott munkás. A nagymélt. kereskedelmi miniszter Stolz György cipész-segédnek, Fejes István kulai cipésznél eltöltött hosszú szolgálata, valamint szorgalma és alkalmaztatásában való megbízhatósága elismerésül 100 K jutalmat adományozott. A jutalmat Krämer Márton az ipartestület elnöke f. hó 16-án d. e. 11 órakor fogja a megjutalmazott segédnek átadni meghívott munkaadók és segédek kíséretében.

Ismét a betegsegélyző! Több munkaadó panaszára, mert mindannyi ellen végrehajtást vezet a zombori ker. munkásbiztosító pénztár, kimondatott, hogy a végrehajtottak f. hó 16-án d. e. 11 órakor jelenjenek meg az ipartestületben fizetési jegyzékkel és a fizetést igazoló nyugtákkal, honnan egy küldött meg a járási főszolgabíró úrhoz, felkérendő őt a végrehajtás újabb felfüggesztésére, mert sokan hiába kérdik, honnan van a hátralékuk, választ sem kapnak; sok munkaadó pedig igazolni is képes, hogy a kért összeget már régen befizette postatakarék-lap útján, de a hanyag könyvelésből kifolyólag az még mindig nem iratott a javára s így újabb követelik és végrehajtták a zomboriak a 2 és 23 koronákat.

Lepkékre adakoztak még: főt. Kersch Mihály és Schwerer József ifj. 1-1 K, Grünfelder Antal ismételtén 60 f. id. Fürstner István, ifj. Fürstner István, Vig Péter 20-20 fill. mely adományokért ezton mond köszönetet a tanítótestület. Eddig összesen 90 ezer lepke váltatott be.

A selyemgubó beváltás Bácsbodrogmege 19 beválóállomásán e hóban az alábbi napokon kezdődik: Junius 18-án Palánka, Szilberek, Titel, Újvidék, 19-én Óbecse, Paripás, Temerin, 20-án Baja, Bácsordas, Kula, Ókér, Óverbász, Regöcze, Sajkásszentiván, Szépliget, Topolya, Zombor, Zsablya, 21-én Kiszács.

Negy kiló lepke. A budapesti állatkertnek Szeghegy község előjárósága körülbelül 4 kiló lepkét küldött fel. A színes, tarka pillangókat ezen a tavaszon a szeghegyi gyermekek fogdoszták össze.

A bácsbodrog vármegyei gazd. egyesület e hó 6-án tartotta rendes évi közgyűlést. Csantavéri Törley Gyula társelnök visszapillantást vetett az egyesület m. évi működésére. Az idei vándorgyűlés szeptember 8-án Hódságon lesz megtartva.

Rákóci szobra Zomborban. Nagyszabású fényes ünnepség keretében leplezték le vasárnap Zomborban a Rákóci szobrot. A város ez alkalomra lobogódszt öltött és az utcákon ezernyi néptömeg hömpölygött. Reggel 9 órakor Csernoch János kalocsai érsek fényes papi segédlettel díszmisét pontifikált, melyen a hatóságok, a katonaság és a felekezetek fejei is résztvettek. Mise után ünnepies felvonulásban óriási néptömeg ment a szoborhoz, hogy jelen legyen a leleplezésnél. Ott voltak a szomszédos megyék és törvényhatósági városok főispánjai, az alispánok és küldöttségek száza. Az ünnepély a Hymnus éneklésével kezdődött, majd Márki dr. egyetemi tanár tartott II. Rákóci Ferenc életének történetéről ünnepi beszédet. A beszéd közben lehullott a szoborról a lepel és a közönség lelkes éljenzése közben láthatóvá vált Jankovics budapesti szobrász művészi kivitelű munkája, mely Rákóci álló helyzetben ábrázolja, jobb kezében joggal, balján kard, hátán hosszú palást. Ezután Jászai Mari, a Nemzeti színház művszónője elszavalta Dömötör Pál nyug. kir. táblabíró ünnepi ódáját. Végül a szoborbizottság elnöke, Vértesi, lelkes beszéd kíséretében átadta a szobrot a város polgármesterének. Hauke Imre polgármester a város közönsége nevében átvette a szobrot. A szobor talapzatára a képviselőház, a főrendiház és számos törvényhatóság és egyesület koszorúkat tettek le. D. u. 1 órakor 250 terítékes bankett volt a Vadászkiirt-szállóban, melyen Vojnits István főispán mondotta az első felköszöntőt a királynak.

Augusztusban soroznak. A hadügyminiszter rendeletet intézett a hadkiegészítő parancsnokságokhoz s utasította őket, tegyenek meg minden előkészületet arra, hogy augusztusban megtarthassák az országos sorozást. Azért tolták ki a terminust augusztusra, mert közbeesik az aratás időszaka és az aratási munkálatokat nem akarják a sorozással megzavarni. Természetesen, a sorozást az új véderőjavaslat alapján tartják meg, mely szerint Magyarország 136 ezer újoncot állít ki, de csak 2évi szolgálat mellett.

Az éjjeli egyetem. A világ első éjszakai egyeteme mostanában készül, mint a cincinátii egyetem készítője. A tervek szerint ősszel megkezdődnek a kurzusok s egész sereg éjjeli tanár fog tanítani az éjjeli egyetemen az éjszaka diákjainak. Idáig több száz diák és diákleány jelentkezett. Az egyetem tervezetét az iskolai hatóság már jóvá hagyta.

Borkezelési tanfolyam lelkészeknek és tanítóknak. A földmivélsügyi miniszter lelkészek és néptanítók részére a budafoki pincemesteri tanfolyam helyiségeiben ez év nyarán két hétre terjedő borkezelési tanfolyamot tartat, és pedig augusztus 1—14-ig. A lelkészek pályázati kérvényeiket közvetlenül a földmivélsügyi miniszterhez, a néptanítók pedig az illetékes királyi tanfelügyelő útján legkésőbb július 1-ig ahhoz a szőlészeti és borászati tanfelügyelőhöz, illetőleg vincellériszkolai igazgatóhoz nyújtásuk be, a kinek a kerületében működnek.

A topolyai polg. fiúiskola tanulói 3 tanítójuk vezetése alatt f. hó 8-án Újvidékre rándultak ki, melynek nevezetességei, gyárjai és ipartelepei megtekintése után úgy Péterváradot, mint Kamenicát is meglátogatták.

Az újvidéki villamos vasut rt. által a Palánkáig vezető vonal kiépítése ügyében megindított tárgyalások eredménnyel kecsegtetnek.

Mentőkészülék villamos kocsikra. Spiller Rezső, zombori polgárnak életrelvaló találmánya van, melyet a m. kir. szabadalmi hivatal „mentőkészülék villamos kocsikra” címen beigtatott. Ezen ügyes találmány a villamos kocsik elején alkalmazva, elejét veszi a gyakori villamvasuti szerencsétlenségeknek.

A vallás és közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy az apatini határban levő téglágetők gyermekei részére új állami elemi iskolát állít fel. Az iskola szeptemberben már meg is nyílik Apatinban a Gyár-utcában.

— **Érdekes kuriai döntés.** A kir. Kuria mostanában úgy döntött, hogy azon megállapodás, hogy a váltó bárhová telepíthető mint általános és fizetési helyet csak határozatlanul megjelölő, érvénytelen nem bír s így az utólagos telepítés nem létezőnek tekintendő. A telep helyén felvett óvás tehát hatálytalan.

Altisztek a közszolgálatban. A közigazgatási bíróság érdekes döntést hozott egy vasmegyei utmester nyugdíjazása ügyében. Kimondotta, hogy a továbbszolgáló altisztek, ha polgári alkalmazásba kerülnek, jogosan tarthatnak igényt arra, hogy katonai szolgálatuk a civilszolgálat időtartamába a nyugdíjazásnál beszámíttassék. A közigazgatási bíróság ítélete bizonyára kellemetlenül érinti mindazokat a közhatóságokat, a melyek a maguk pénzéből kötelesek nyugdíjat biztosítani altisztekből lett tisztviselőiknek. A bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az 1907. évi nyugdíjtörvény kimondja a viszonyosságot a vármegyei és állami szolgálat között. Minthogy a továbbszolgáló altiszt szolgálata állami szolgálatnak tekintendő, a viszonyossági törvény alapján a továbbszolgáló altisztból lett tisztviselő nyugdíjába a katonaságnál eltöltött szolgálati idő is beszámítandó.

Könyvelő-pénztárnok

kereskedelmileg képzett, nős, nem 30 éven aluli, magyar, német és szerb nyelvet beszélő, üzleti ügyekre alkalmazható,

kulai sörfőzdénkben

f. évi augusztus 15-ére állást kaphat. Ajánlatok magyar és német nyelvben f. évi július 1-ig beadandók

Aman József és Társa sörfőzde, Apatin

Buchhalter-Kassier

kaufmännisch gebildet, verheiratet, nicht unter 30 Jahre alt, der 3 Landessprachen mächtig, für geschäftliche Angelegenheiten verwendbar, wird in unserer

Brauerei in Kula

per 15. August 1. J. acceptirt. Offerte in deutsch u. ung. Sprache sind bis längstens 1. Juli 1. J. einzureichen an

Josef Aman & Comp. Brauerei in Apatin

2-3

Országos iparosgyűlés Szegeden. A szegedi ipartestület előjárósága Pálffy elnöklésével Bózsó ipartestületi jegyző előadása alapján elhatározta, hogy meghívja az országos iparegyesületet, hogy évi nagygyűlését az ősszel Szegeden tartassa meg. Az Iparegyesület elnöksége már előzetesen megígérte, hogy az ezidei nagygyűlését hajlandó Szegeden megtartani. A szegedi ipartestület előjárósága egyhangú lelkesedéssel határozta el, hogy Országos Iparegyesületet az évi nagygyűlésének a megtartására Szegedre hívja meg. A nagygyűlés határnapjait októbernek azt a napját tűzték ki, amely napon a városban felállítandó öt új szobrot leleplezik.

Hogy leszünk nyolcvan évesek? Hogy maradhat az ősz ember is fiatalos? Ezt a súlyos problémát a „Matin“ vetette föl és arra az egyszerű megoldásra jutott, hogy meg kell ismerni azok titkát, akik ősz szakállal is fiatalos kedélyűek maradtak. A Matin ezért kérdésével azokhoz az ősz, eleven tudósokhoz fordult, akik már túl vannak hetvenedik évükön. Duguet dr., aki nemrégiben mult 74 éves, ezeket mondotta: „Az én fiatalágom titka igen egyszerű. Minden reggel egy pohár friss víz, egy darabka cukorral és egy szelet kenyérral. Egy órákor ebéd: tojás, bánykottlett, burgonya, gyümölcs, sajt és egy csésze fekete. Este fél 8-kor könnyű vacsora. Naponként legalább 4 kilométernyi gyalogolás. Vadász vagyok és még ma is ha vadászom, akárhányszor elgyalogolok 16—20 kilométerre. Igen fontos, hogy nem dohányzom és még fontosabb, hogy soha nem is dohányoztam. A dohányos ember gyorsan megöregszik, ez egészen bizonyos. Szeszest italt nem iszom és napoként hét órát alszom.“ Hollopeaci tanár válasza így hangzott: „Közel nyolcvan éves vagyok, mégis erős, mégis friss, mégis vidám. Hogy értem ezt el? Mindenekelőtt én, mint szellemi munkás, minden erőltetéstől kimélem az agyam. Minden ember olyan öreg, amilyen az artériája és azért tartózkodom minden olyan tápláléktól, ami ártalmas ezekre. Igen kevés kávé iszom, teát még ritkábban. Nem vagyok antialkoholista, de azért tartózkodom a szeszest italoktól. Naponként legalább három órát sétálok“. Az orvosi akadémia dékánja Herard ezeket mondotta: „Ha az ember elérte hatvanadik évét, sok esélye van arra, hogy százévéssé lesz. Most 92 éves vagyok, tehát nem messzi a száztól. Igen jól érzem magam, csak lábaimra van néha panasom. Mint értem el, hogy ilyen fiatalos vagyok? Mindig hatalmas szervezetem volt, de soha nem éltem vissza vele és mindig kiméltém. Mértéket tartani. Ez a titok titka!“ Beni-Borde dr. válasza ez: „Évek óta reggelenként egy csésze friss tejet iszom és utána friss vizet. Állandóan nagyokat sétálok és ebédem igen egyszerű: tojás, egy husétel, főzelék, sajt. Teát vagy fekete kávét sohasem iszom, nem is dohányzom. Vacsorám igen egyszerű, mindig hus nélkül. Tíz órákor ágyba fekszem és naponként hét-nyolc órát alszom. Sokat tartózkodom a vidéken és itt savanyú tejet iszom“. Coilletet fizikus, aki majdnem 80 éves, ezt írja: „Az én direktívám semmi élvezetet megtagadni, de mértéket tartani mindenben. Minden reggel hét és nyolc óra között kelek föl. Reggelim, ebédem igen szerény és naponként hat-hét órát alszom. Kis sétát teszek mindennap és rendszeren éjszaka egy vagy két órákor ébredek. A mélylégs csöndben támadnak legjobb gon-

dolataim, amelyeket rögtön papírra vetek. Három és négy óra között reggel újra alszom“.

Az eperjesi jogakadémián az 1912—13. tanév I-ső felére a beiratások 1912 szept. 1—12-ig esz-közlelndők. Utólagos felvételnek szept. 13—15 napjain dékán-, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. Az előadások szept. 16-án kezdődnek. Akik jogi tanulmányaikat csak most fogják kezdeni, azok az érettségi bizonyítványt, akik pedig az egyetemről vagy más jogakadémiáról lépnek át, azok eddigi leckekönyvüket és távozási bizonyítványukat tartoznak a beiratkozásnál felmutatni. Azok az egyévesönkéntesek, akik tényleges katonai szolgálatukat szept. végén fejezik be, okt. 1-8 napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szept. 1—15-ig terjed. A félévi tandíj 50 K. Evang. lelkészek, tanárok és tanítók fiai — tekintet nélkül vagyoni viszonyaira — minden további folyamodás nélkül a tandíj felet fizetik. A jogakadémiai hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részülhetnek a Collegium kebelében fennálló, újonnan épített s kényelmesen felszerelt tápinteztet kedvezményeiben; ebéd- és vacsoráért az egész tanevre 180 K fizetendő. Joghallgatók havonként is beiratkozhatnak, mely esetben ebéd- és vacsoráért 19 K, a reggeliért 3 K fizetendő. Az arra erdemesek igényt tarthatnak a Collegium által evenként kiosztani szokott ösztöndíjakra, valamint szegénysorsúak a tandíjmentességre, tápinteztet díj elengedésre s a jelentékeny alaptőkevel rendelkező „Jogász segély-egylet“ támogatására. A jogakadémiai ifjúsági-, valamint a collegiumi nagy könyvtár — utóbbiban nyilvános olvasóterem is — a hallgatók rendelkezésére áll. A szűnidőben mindennemű felvilágosításokkal, levelbeli megkeresésre is szívesen szolgál a jogakadémia igazgatósága.

Épületüvegezést

gyorsan végez Jurszik János Kulán

Közgazdaság

Hogyan táplálkoznak a növények.

Minden gazdának kellene tudnia, hogy a növények is táplálkoznak, hogy a növények is csak nagy termést akkor adhatnak, ha elegendő tápláló anyag áll rendelkezésükre. Csak éppen a táplálék minősége és felvétele tekintetében van különbség állat és növény között. Az állatok ugyanis szilárd táplálékokat is képesek felvenni, mert foguk segítségével azt megrágnak, megrágott állapotban a szájüregben és gyomorban levő folyadékban feloldódik az, s így a belekbe jut. A növények ellenben gyökereik segítségével szívják fel a talajból a tápláló anyagot, s így természetes, hogy csakis olyanokat képesek felszívni, amelyek vízben oldhatók. Hiába van a talajban bármennyi u.n. nyers tápláló anyag, mert ezek vízben nem oldódnak, a növények által tehát nem használhatók.

A növények táplálkozásukra nagyobb mennyiségben a nitrogént, a foszfort, a kált és a meszet használják fel. Alig van Magyarországon olyan talaj amelyben mész bősége-

sen ne volna. Tehát ennek mesterséges pótlására ezidőszerint nem igen kell meg gondolni. Nitrogén is a legtöbb talajban van elegendő, kivéve a homok talajokat, mert az istálló trágya sok nitrogént tartalmaz, a ahol tehát rendszeresen trágyáznak, ott nitrogén hiány nem igen van. A homok talajok kivételével, káli is elegendő van a talajban, mert az istálló trágya igen sok kált tartalmaz, tehát rendszeres istálló trágyázás mellett a talaj káliszükséglete teljesen fedezve van, csupán foszforsav nincs elegendő sem a talajban sem az istálló trágyában, mert a foszforsav leginkább a magvak képződésére használtatik fel, mely magvakat mi magyar gazdák rendszerint eladjuk, s piacra visszük azokat régen, a melyekkel rendkívül sok foszfort viszünk ki a gazdaságból, s állandóan szegényítjük talajunk foszforsav tartalmát. Éppen azért, mert e magvakat eladjuk, s nem etetjük fel állatainkkal, az istállótrágyában nincs elegendő foszfor, egyedül az istálló trágyával nem juttatunk elegendő foszfort a talajba, nem annyit, amennyit onnét a növények kivonnak, természetes tehát, miután ez a folyamat nemcsak évtizedek, de talán évszázadok óta így halad, talajaink már általában véve foszfor-szegények, s ennek következtében nem adnak kielégítő magterméseket, mert a kalászok kisebbek lesznek, a szemtermés csökkenést mutat, évről-évre mindenütt ott, ahol régi idők óta sok búzát és rozst természetnek, s csupán csak istálló trágyával trágyáznak. Ez az oka tehát annak, hogy újabb időben a modern gazda nemcsak istálló trágyával trágyáz, de szuperfoszfáttal is, amelynek minden 100 kg.-jában 16—18 kg. vízben oldható foszforsav van, amelyet a növény gyökere könnyen felszívhat, magképződésre fordítván azt. Ez az oka annak, hogy ott, ahol a buza elvetése előtt 150 kg. szuperfoszfátot hintenek ki kat. holdanként 3—4 métermázsával is nagyobb terméseket érnek el mint ott, ahol ezt nem teszik.

Való igaz tehát, a tudomány és gyakorlat egyaránt bebizonyította, hogy egyedül az istálló trágyával nem lehet maximális buza és rozst terméseket elérni, s hogy az a gazda, aki az istálló trágya mellett szuperfoszfátot is használ, természetlagait rendkívüli módon emeli.

Üzletáthelyezés

miatt a raktáron lévő nyári nőikalapot olesón kiárúsítom. Üzletemet f. évi augusztus 1-én a Kossuth-utcai Lángféle drogeria helyiségbe áthelyezem.

Heiduska Mariska Szabadka Kossuth-u.

BISCHOF FERENC

Alapítva 1894

FÉRFISZABÓ ÜZLETE KULA (Piac tér)

A legjobb reklám a szép nyomtatvány!

Előkelő üzletnek csinos nyomtatvány legyen és ilyet szállít jutányosan a

Berkovits-nyomda Kulán

Telefonszáma: 14

Számlák, körlevelek, címkártyák, levél-papírok, borítékok, levelezőlapok s mindenféle üzletben és irodában szükséges nyomtatványok jutányos árban

Bamer Antal, Palánka
ajánlja a gyászolók b. figyelmébe dúsan felszerelt
sírkőraktárát

fehér, fekete és kék márvány, ugymint granit-syenit és labrador kövekből, a legolcsóbb árak mellett. Utánvételek és újraaranyozások a temetőben jutányos árak mellett 3-25

1709 sz. 1912

Pályázati hirdetmény.

Bácsfeketehegy község az üresedésben levő **gyalogrendőri** állásra pályázatot hirdet. Pályázati kérvények f. évi július 5-ik napjának déli 12 órájáig a községi előjárásnál nyújtandók be.

Javadalmazás havi utólagos részletekben fizetendő évi 600 K készpénz, ruházat és felszerelés.

Bácsfeketehegy, 1912. június 11.

Kozma Desső
jegyző

989 sz. 1912

Pályázati hirdetmény

Kiskér községben betöltendő **rendőri** állásra.

Javadalmazás évi 600 K havi utólagos részletekben a közs. pénztárból s teljes egyenruházat.

Pályázati kérvények f. évi június 25-ig alulírott előjárásához benyújtandók.

Kiskér, 1912 június 8.

Korbai Pál 1-2 **Beron** bíró
jegyző

KOMBINETT JÁTEK

a szalonban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt és nagyot, fiatal és öreget, szegényt vagy gazdagot egyaránt mesésen szórakoztat. Mindenütt kapható.

Ara 1 korona

Gyártja: a „Cserépgyár“ Részvt. Kismányán. Minden nagyobb városban állandó bizományi raktárt óhajt fenntartani, e célra óvadékképes és agilis képviselőket keresünk. 8-25

A budapesti raktár telefonszáma 170-88

SMOKING

ÖLTÖNYT

készít a legkényesebb ízlést is kielégítőleg

ifj. Ábel József

angolszabó Kulán

ANGOL, MAGYAR

szövetkülönlegességek raktára

BPESTEN	GABONNÁRAK	KULÁN
Buza — 11.28	Buza —	11.—
Zab — 9.05	Zab —	—
Tengeri — 8.77	Tengeri —	8.30

Pongrács A. Sándor

írisszabó Kula (Bérpalota)
Magyar, angol és skót gyártmányu szövet-ujdon-ságok nagyraktára

2713 sz. 1912.

Pályázati hirdetmény

Ujverbász községben megüresedett községi **szülésszónői** állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás évi 240 korona, a szabályszerű látogatási és működési díjak.

Pályázni óhajtók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. évi június 30-ig hozzárnak nyújtják be.

Kula, 1912 június 7.

2 **GUTWEIN, tb. szolgabíró**

Gyönyörű ujdonságot

küldünk annak, aki katalogusunk szétküldésére

100 címet

(csak vidékieket nagyobb városok kivételével) földbirtokosok, tisztviselők, lelkészek, tanítók, kereskedők stb. foglalkozással és az utolsó posta megjelölésével beküld. — A címetek kérjük egy ívre olvashatóan leírni.

1-2 **Kriser I. Budapest VI. Király-utca 54.**

3113 sz. 1912

KULA községétől

Pályázati hirdetmény.

Kula községében elhalálozás folytán megüresedett **gyalogrendőri** állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Javadalmazás évi 600 K készpénzfizetés havi utólagos részletekben és évi 70 K lakbér, valamint felszerelés és ruházat.

A nyugdíjjárulékot, valamint az orvos és gyógyszer költségeket a költség fizeti.

Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények f. évi június 30-ig alulírott községi előjárásnál nyújtandók be. Kula, 1912 június 14.

Kugler Béla 1-2 **ifj. Zimmermann Miklós** bíró
jegyző

Gőzmosó

fehérenmü és vegytisztító intézet

Kulán

a szolgabíróság mellett

Elfogad tisztításra férfi és női fehérenmüt, felsőruhát, függönyt, keztyűt, ágynemüt, csipkét, asztalterítőt, szalvétát stb.

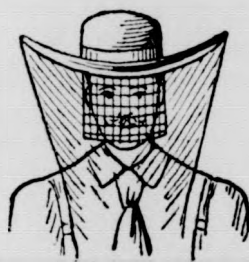
WÄGNER

a „Hangszer-Király“ országszerte elismert legolcsóbb hangszer áruháza **Budapest József körút 15.** Bárkinek teljesen ingyen küldi a most megjelent nagy fényképes hangszerárjegyzékét, ha azt egy levelezőlapon kéri. Öreg vagy törött **gramofonlemezeket** becsereél. Gyorsjavító műhely! Elismerő levelek! Ne vásároljunk részletre! 8-52

Katz S. Sándor

okl. táncitanár

délutáni és esti tánciskoláját a Hungaria szállóban június hó második felében nyitja meg

MÉHÉSZEK

mielőtt méhész eszköz szükségletüket megvennék vagy méz és viasz készletüket eladnák, forduljanak saját érdekükben ingyen árjegyzékért hozzánk.

Pusztasztlörinci méhészet Budapest V. Zoltán-u. 11

Különlegességek: Amerikai gőzhengeren sajtolt műlepek, frikciós felső, oldal és lánchajtású pergető gépek, gőzviaszolvasztók, Vulkan füstölő gépek stb. 9-7

Eladó Szabadkán

60 kapa 8 éves, karós fajszőlő rajta 2 lakház, 2 kút és pajta előnyös fizetési feltételekkel. 1-2

Weisz Leó Ingatlanközvetítő irodája, Szabadka

Ügyvédi visszára

készülők részére két hónapos **rekapituláló kurzus** július 1-én kezdődik **Dr. Polcz Résző** ügyvéd kolozsvári intézetében. **Kolozsvári jogi vizsgákra** jegyzetek a szünetidőre féláron kölcsönöztenek ki.

Langenbach István

hús-füstölde és hentes-árú üzletében

Kulán

naponta friss töltelék, felvágott, párizsi sonkakolbász, berlini foghagymakolbász, krakoui máj- és nyelvkolbász, vadász- és ropogós kolbász, augsburgi és debreceni szalvaládi és tormásvirtli, frankfurti nyári szalámi, elsőrendű téli szalámi, nyers- és főt-sonka, stb. **kapható.**

Vidékre, postán küld utánvét és legjobb kiszolgálás mellett 10

KRISTÁLY KÖVEKKEL

kirakott gipszfestést (Reliefmalerei) valamint utcai homlokzatfestést 2 évi jótállás mellett, gyorsan végez

Stein Ignác szoba- és címfestő Kulán (Árpád-út)